3.3.2022

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Verojaosto perjantai 04.03.2022 klo 10.00 / HE 137/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

HE 137/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt valtiovarainministeriön vero-osastolta kirjallista asiantuntijalausuntoa.

Perustuslakivaliokunta on antanut valtiovarainvaliokunnalle 18.2.2022 lausunnon PeVL 2/2022 vp.

Valtiovarainministeriön vero-osasto on antanut eduskunnan perustuslakivaliokunnalle 1.12.2021 päivätyn lausunnon (VN/17605/2021).

Liikenne- ja viestintäministeriö, Tulli, Verohallinto, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, Kaupan liitto ry, Keskuskauppakamari, Medialiitto ry, Veronmaksajain keskusliitto ry ja Åland Post Ab ovat antaneet eduskunnalle lausunnot.

Valtiovarainministeriön vero-osasto toteaa kunnioittavasti seuraavaa:

1. Yleistä

Valtiovarainministeriö toteaa, että lausunnoissa on suhtauduttu esitykseen myönteisesti ja pidetty sitä kannatettavana. Tämän vuoksi valtiovarainministeriö rajoittuu seuraavassa kommentoimaan kahta perustuslakivaliokunnan lausunnossaan Ahvenanmaan maakuntahallituksen lausuntoon liittyen esille tuomaa seikkaa.

2. Kevennetyn menettelyn soveltaminen kirjastojen tilaamiin lehtiin

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetaan, että valiokunnan saaman selvityksen mukaan sääntelyn soveltamisala on johtanut hankaluuksiin esimerkiksi kirjastoihin tilattavien lehtien suhteen. Sääntelyä olisi perustuslakivaliokunnan mukaan perusteltua EU-lainsäädännön mahdollistamissa rajoissa muuttaa niin, että lehtien tilaaminen kirjastoihin olisi ehdotetun menettelyn piirissä.

Lakiehdotuksen 22 a §:n 5 momentti sisältää kevennetyn menettelyn soveltamisalaa koskevan rajauksen. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan tältä osin, että kevennetty menettely koskisi etämyyntinä hankittavia ja toimitettavia lehtiä, jos ostajana on luonnollinen henkilö, jonka mahdollisesti harjoittamaan liiketoimintaan tuonti ei liity, tai oikeushenkilö, jota ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin veron suorittamisvelvollisuuden syntymishetkellä. Näiden tahojen tekemien maahantuontien verotuksesta ja valvonnasta

vastaa arvonlisäverolain 160 §:n 1 momentin mukaan Tulli. Lehtien tilaaminen kirjastoihin kuuluu siis kevennetyn menettelyn piiriin tilanteissa, joissa Ahvenanmaan kirjastot tilaavat ja maahantuovat lehtiä oikeushenkilöinä, joita ei ole merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Esityksen perusteluissa todetaan myös, että Tulli on jo 1.7.2021 alkaen antanut suoraan EU:n tullilainsäädäntöön perustuen lakiehdotuksen mukaisen kevennetyn menettelyn soveltamismahdollisuuden kaikille lehtien tilaajille tullialueen sisällä tapahtuvan tuonnin osalta. Tilanteissa, joissa Ahvenanmaan kirjastot tilaavat ja maahantuovat lehtiä arvonlisäverovelvollisten merkittyinä verovelvollisina, voidaan siis soveltaa vastaavaa menettelyä suoraan Tullin ohjeistuksen perusteella. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan, koska muut kuin säännösehdotuksen soveltamisalaan kuuluvat tuojat eivät suorita arvonlisäveroa tuonnin yhteydessä Tullille, vaan normaalia oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain mukaista verotusmenettelyä soveltaen verokausittain Verohallinnolle, ei heidän osaltaan ole syytä säätää asiasta arvonlisäverolainsäädännössä. Verohallinnon vastuulle kuuluvaan maahantuonnin arvonlisäverotukseen ei sovelleta tullilainsäädännön mukaisia menettelysäännöksiä. Arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkityt maahantuojat laskevat ja ilmoittavat maahantuonnista suoritettavan veron arvonlisäveroilmoituksellaan kuten muutkin verokaudelle kohdistettavia liiketoimia koskevat tiedot. Tällainen tuoja ilmoittaa maahantuomastaan tavarasta kannettavan ja vähennettävän arvonlisäveron samaan aikaan.

Edellä olevan perusteella lakiehdotusta ei ole valtionvarainministeriön mielestä syytä muuttaa.

3. Vähäarvoisten lähetysten maahantuonnin verollisuus

Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota myös nyt käsiteltävää lakiehdotusta koskevan asiantuntijakuulemisen yhteydessä valiokunnan tietoon saatettuihin näkökohtiin siitä, että vähäarvoisten lähetysten maahantuonnin verovapauden poistamisesta on aiheutunut käytännön hankaluuksia Ahvenanmaan maakunnassa. Valiokunta pitää hyvin tärkeänä, että näihin - nyt arvioitavaa lakiehdotusta laajemmalle ulottuviin - kysymyksiin pyritään löytämään ratkaisuja.

Kuten nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä ja perustuslakivaliokunnan lausunnossa on todettu, nyt lakiehdotus ei koske vähäarvoisten lähetysten maahantuonnin verollisuutta.

Tavaroiden etämyynnin arvonlisäverotusta koskevat EU:n direktiivien edellyttämät lakimuutokset tulivat voimaan vuoden 2021 heinäkuun alussa. Yhtenä keskeisimmistä uudistuksista oli vähäarvoisten enintään 22 euron arvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapauden poistaminen. Muutos koskee kaikkia tavaroita ja kaikkia kuluttajia sijoittautumispaikasta riippumatta. Verovapaus antoi kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynnille suhteessa EU:n ja jäsenvaltioiden sisällä tapahtuvaan myyntiin. EU:n sisällä tapahtuvalla myynnillä ei ole ollut vastaavaa verovapautusta ja myynnistä on aina tullut suorittaa veroa tavaran arvosta riippumatta. Vähäarvoisen tuonnin verottomuus on yhdenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden vuoksi poistettu myös Ahvenanmaalle

suuntautuvassa tuonnissa. Pelkästään Ahvenanmaata koskeva verovapautus ei yhdenvertaisuuden vuoksi olisi ollut perusteltua.

Ahvenanmaan maakunta kuuluu EU:n tullialueeseen, mutta Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehtyyn sopimukseen (SopS 103/94) liitetyn pöytäkirjan N:o 2 (Ahvenanmaan pöytäkirja) mukaan Ahvenanmaa ei kuulu EU:n arvonlisäveroalueeseen. EU-oikeuden mukaan tavaroiden tuonti Ahvenanmaalta muualle Suomeen tai muihin jäsenvaltioihin muodostaa arvonlisäverotuksessa maahantuontina verotettavan tapahtuman ja tavaroiden vienti muualta Suomesta tai muista jäsenvaltioista Ahvenanmaalle on vastaavasti vientimyyntinä vapautettu verosta. Ahvenanmaan maakunnassa sovelletaan arvonlisäverolain mukaan lähtökohtaisesti samaa arvonlisäverolain mukaista arvonlisäverojärjestelmää kuin muuallakin Suomessa, minkä johdosta myös tavaroiden tuonti Ahvenanmaalle muodostaa arvonlisäverotuksessa maahantuontina verotettavan tapahtuman ja tavaroiden vienti maakunnasta on vastaavasti vapautettu verosta.

Todettakoon, että eduskunta hyväksyi etämyyntiä koskevat lakiehdotukset (HE 18/2021) valtiovarainvaliokunnan päätösehdotuksen mukaisesti muuttamattomana (VaVM 3/2021 vp).